

CORINT
BOOKS

**Octavian
MÂNDRUȚ**

ATLAS

DE GEOGRAFIA CONTINENTELOR

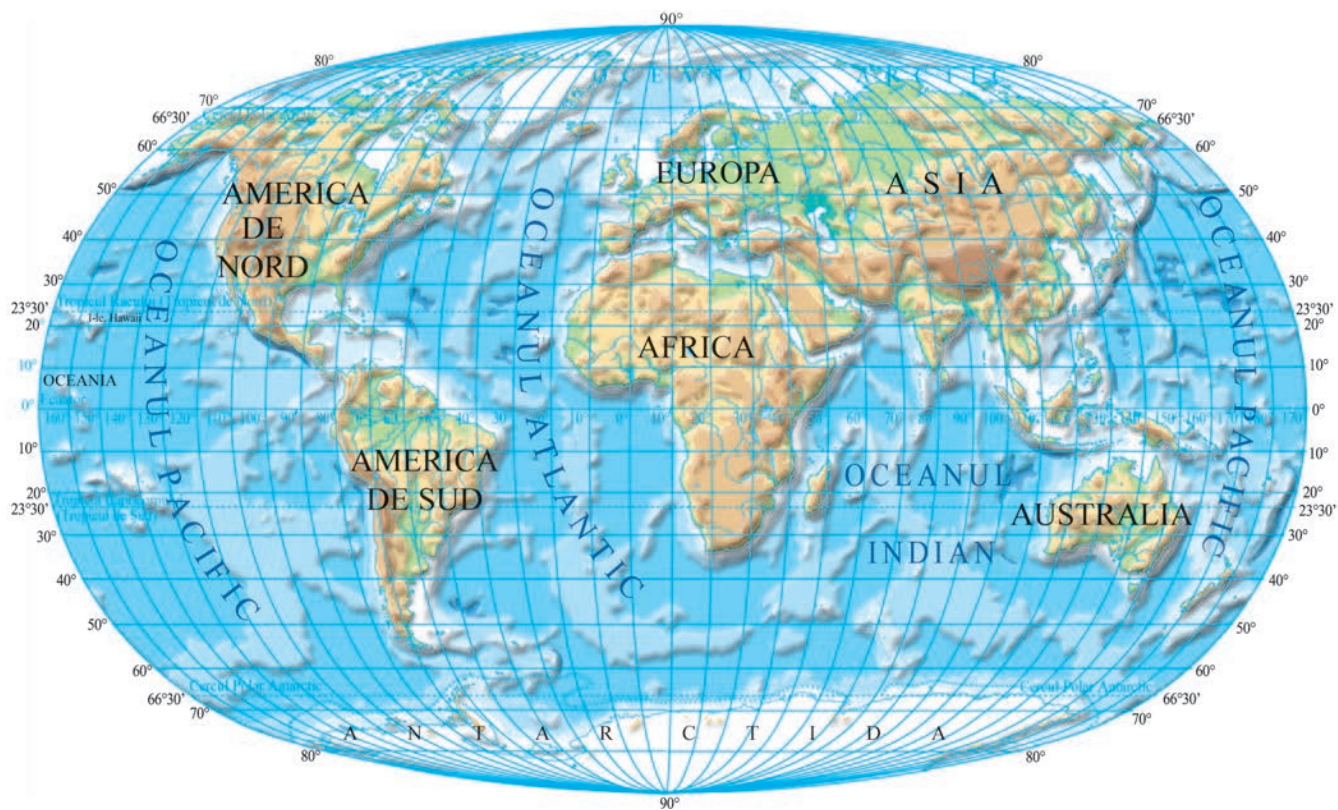
clasele VI-VII

Cuprins

Cuvânt-înainte	3	IV. Continentele extraeuropene – AFRICA	40
Semne convenționale	4	Africa – harta fizică și harta tectonică	40
I. CONTINENTELE TERREI – PRIVIRE DE ÎNTREG	5	Africa – harta politică și principalele orașe	41
Terra – trepte și unități de relief	6	Africa – zone, tipuri și nuanțe de climă	42
Harta politică a lumii	8	Africa – hidrografia	42
		Africa – harta vegetației	43
II. EUROPA	10	Africa – resurse și economie	43
Europa – harta fizică	10		
Europa – harta politică	11	V. Continentele extraeuropene – AMERICA DE NORD ȘI AMERICA DE SUD	44
Europa – trepte de relief	12	America de Nord și Centrală – harta fizică	44
Europa – harta tectonică și a substratului reliefului	12	(trepte și unități de relief, hidrografie)	44
Europa – unități de relief și tipuri de țărmuri	13	America de Nord – harta politică și principalele orașe	45
Europa – hidrografia (mări, golfuluri, fluvii, râuri, lacuri)	14	America de Nord – clima	46
Europa – diferențieri climatice	15	America de Nord – vegetația și fauna	46
Europa – vegetația naturală	16	America de Nord – harta tectonică	47
Europa – soluri	16	America de Nord – resurse ale scoarței terestre	47
Răspândirea geografică și concentrarea populației	17	Utilizarea terenurilor	48
Europa – diversitatea lingvistică	18	Concentrări industriale	48
Europa – mari aglomerații urbane și orașe europene	18	Transporturi	48
Europa – principalele resurse ale scoarței terestre	19	America Centrală – trepte și unități majore de relief	49
Europa – concentrări urbane și economice	20	America Centrală – harta politică	49
Originea și expansiunea revoluției industriale	21	America de Sud – harta fizică și tectonică	50
Europa – utilizarea terenurilor și agricultura	22	America de Sud – harta politică și principalele orașe	51
Principalele porturi și căi de comunicație feroviară	23	America de Sud – diferențieri climatice și biogeografice	52
Principalele aeroporturi și căi de comunicație rutieră	23	Resurse ale scoarței terestre	53
Uniunea Europeană	24	Utilizarea terenurilor	53
Uniunea Europeană – organizarea spațiului geografic	25	Concentrări industriale	53
	26		
III. Continentele extraeuropene – ASIA	26	VI. Continentele extraeuropene – AUSTRALIA ȘI OCEANIA	54
Asia – harta fizică	26	Australia – harta fizică, state federale și orașe,	54
Asia – harta politică	27	principalele resurse naturale	54
Asia – harta tectonică și a substratului reliefului	28	Australia – harta vegetației	54
Asia – hidrografia (mări, golfuluri, fluvii, râuri, lacuri)	30	Oceania	55
Asia – diferențieri climatice	31	Noua Zeelandă	55
Asia – vegetația naturală și zonele biopedogeografice	32		
Asia – elemente de diversitate umană	33	VII. Continentele extraeuropene – ARCTICA ȘI ANTARCTICA	56
Asia – resurse ale scoarței terestre	35		
Asia – modul de utilizare a terenurilor și tipuri de agricultură	36	VIII. ELEMENTE DE GEOGRAFIA MEDIULUI ÎNCONJURĂTOR	57
Asia – regiuni industriale	37	Tipuri de medii pe Terra	59
Asia – ansambluri regionale	38	Planiglob fizic	60
Asia – principalele porturi și aeroporturi	39	Planiglob politic	62

I. CONTINENTELE TERREI – PRIVIRE DE ÎNTREG

Planiglob fizic

Caracteristicile comparative ale continentelor (suprafața, populația)

Continent	Suprafața		Populația	
	mil. km ²	% din total uscat	mil. loc.	% din total
Europa	10,2	6,9	720	10,5
Asia	45,1	29,8	4 477	60,3
Africa	30,5	20,2	1 232	14,9
America de Nord	24,4	16,2	574	7,9
America de Sud	18,0	11,9	423	5,8
Australia și Oceania	8,5	5,7	42	0,6
Antarctica	14,0	9,3	-	-

Caracteristici ale întinderii oceanelor

Oceane	Suprafața	
	mil. km ²	% din ocean
Oceanul Pacific	179,6	49,8
Oceanul Atlantic	92,0	25,5
Oceanul Indian	74,9	20,8
Oceanul Arctic	14,5	3,9

În unele atlase și cărți se consideră că în jurul continentului antarctic poate fi delimitat un ocean (format din părțile sudice ale Oceanelor Atlantic, Indian și Pacific), denumit Oceanul Antarctic (sau Oceanul Austral), cu o suprafață de 21,9 mil. km².

Europa - harta fizică

Europa, privită la scară planetară, are aspectul unei prelungiri a continentului asiatic. Din această cauză, cele două continente (Europa și Asia) sunt numite, uneori, ca unul singur: Eurasia.

Europa constituie, față de continentul asiatic, mai mult o regiune de diferențiere culturală și istorică, decât fizico-geografică.

Limita dintre Europa și Asia poate fi considerată pe aliniamentul Munților Ural, fluviul Ural, Marea Caspică, Munții Caucaz, Marea Neagră, Marea Mediterană.

La o privire mai atentă se observă că Europa este formată dintr-o întindere continentală (în est) și o întindere cu un aspect peninsular (în partea centrală, vestică și sudică). Linia imaginară de demarcație poate fi trasată între Marea Baltică și Marea Neagră.

Europa este un continent mijlociu, ca populație, dar mic în ceea ce privește întinderea.

Civilizația elenistică și cea romană stau, în mare măsură, la baza dimensiunii culturale actuale a continentului european. În Evul Mediu și în Epoca Modernă a reprezentat continentul cu cea mai mare importanță în evoluția lumii. Din nefericire, de aici s-au declanșat și cele două războaie mondiale.

În prezent, constituie un important nucleu de dezvoltare economică, științifică, culturală și tehnologică al lumii contemporane.

Harta de mai sus redă fizionomia generală a spațiului natural european, recunoscându-se pe aceasta principalele sisteme montane și trepte de relief, țărmurile și articulațiile lor, cele mai importante fluvii și lacuri.

Puncte extreme:

- N – Nordkyn
71°08' lat. N
- S – Capul Tarifa
36°00' lat. N
- V – Capul Roca
9°31' long. V
- E – Munții Ural (NE)
66°23' long. E

Europa – harta politică

State eurasiatice

Statul	Suprafața (km ²)			Populația (loc.)		
	Total	partea europeană	partea asiatică	Total	partea europeană	partea asiatică
Federația Rusă	17 125 300	4 265 525	12 859 775	146 804 400	111 731 528	35 072 872
Turcia	780 043	23 743	756 300	80 810 525	11 498 021	69 312 504
Kazahstan	2 724 900	148 715	2 576 185	18 157 100	759 354	17 397 746

Harta politică a Europei este formată din 44 de state. Există diferite statistici și hărți unde provincia sârbă Kosovo (capitala Pristina) este considerată stat independent, dar nerecunoscut internațional (de exemplu, de ONU, China, Federația Rusă etc.).

Trei state (Federația Rusă, Turcia și Kazahstan) se întind atât în Europa, cât și în Asia, fiind astfel *state eurasiatice*.

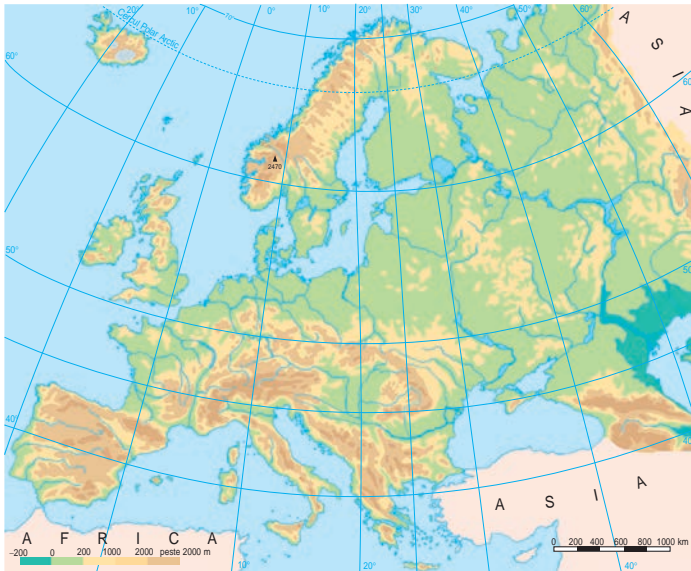
Statele europene dețin „teritorii exterioare”: Spania are două enclave pe teritoriul Marocului (Ceuta și Melilla), Franța are departamente de peste mări (DOM) și

teritorii de peste mări (TOM), iar Danemarca are o legătură preferențială cu Groenlanda.

Harta politică actuală a Europei este rezultatul tratatelor ulterioare Primului Război Mondial (1920–1922), al efectelor celui de-al Doilea Război Mondial (1945–1949) și de la sfârșitul secolului al XX-lea (după 1990).

În această ultimă perioadă au apărut state noi, provenite din divizarea URSS, din separarea Cehoslovaciei, a Iugoslaviei sau provenite din unirea a două state (Germania).

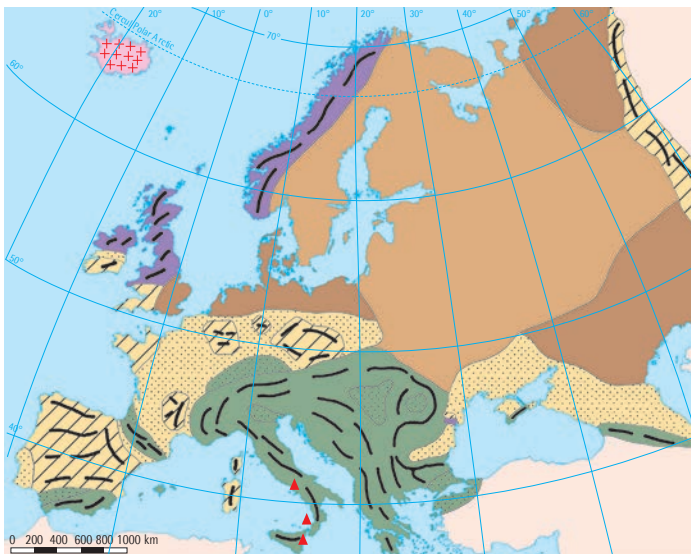
Europa – trepte de relief

Treptele hipsometrice (trepte de relief)

Trepte hipsometrice	Altitudini	%	Exemple
Munți înalți	peste 2 000 m	2	Alpi, Caucaz
Munți mijlocii	1 000–2 000 m	4	Ural, Apuseni
Dealuri înalte, podișuri și munți joși	500–1 000 m	10	Podișul Boemiei, Podișul Castiliei, Masivul Renan
Câmpii înalte și dealuri joase	200–500 m	27	Câmpia Europei de Est, Podișul Podolic
Câmpii joase	0–200 m	55	Câmpia Nord-Europeană
Câmpii foarte joase	sub 0 m	2	Câmpia Precaspică

Europa – harta tectonică și a substratului reliefului

Aree de relief pe substrat aparținând de:

A. Primul nucleu continental cu structuri:

- a. la suprafață
- b. în adâncime

B. Europa veche (caledoniană și hercinică):

- a. masive caledoniene
- b. masive hercinice
- munți, platouri, podișuri
- regiuni depresionare

C. Europa recentă (alpină):

- a. munți
- b. regiuni depresionare

Alte semne:

- + regiuni vulcanice recente
- ▲ vulcani
- catene muntoase

Europa – relieful major

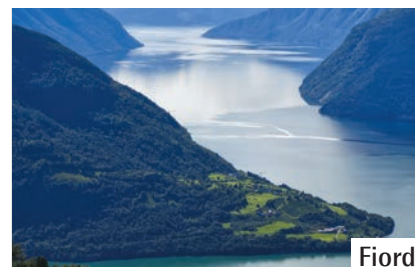
Munți ai orogenezei alpine	Munții Alpi, Munții Pirinei, Munții Apenini, Munții Carpați, Munții Caucaz
Depresiuni ale sistemului alpin	Depresiunea (Câmpia) Padului, Depresiunea (Câmpia) Panonică, Câmpia Română, Depresiunea Transilvaniei
Regiuni vulcanice	Islanda, bazinul Mării Mediterane (Etna)
Munți și podișuri pe structuri hercinice	Masivul Șistos Renan, Podișul Boemiei, Munții Harz, Podișul Castiliei, Munții Ural
Câmpii pe structuri hercinice coborâte	Câmpia Nord-Europeană (fluvio-glaciară)
Podișuri și „câmpii” pe structuri protezoice și paleozoice	Podișul Suediei, Podișul („Câmpia”) finlandeză a lacurilor, Câmpia Europei de Est (deluroasă)
Munții caledonieni	Alpii Scandinaviei, Munții Scoției

Europa – unități de relief și tipuri de țărmuri

Tipuri principale de țărmuri (exemple):

- 1 Țărm cu fiorduri
- 2 Țărm cu riass
- 3 Țărm de tip dalmatic
- 4 Țărm cu limane și lagune
- 5 Delte și țărm deltaic
- 6 Țărm cu estuar

Taxonomia reliefului (trepte și unități de relief)

A. Masive și sisteme montane, munți izolați, podișuri pe structuri montane și regiuni vulcanice:

Munții pe structuri caledoniene, modelați de glaciațiunea cuaternară: Alpii Scandinaviei, Munții Scoției

Munți pe structuri alpine: Munții Alpi, Munții Apenini, Munții Carpați, Alpii Dinarici, Munții Caucaz, Cordiliera Betică etc.

Munți și podișuri pe structuri hercinice: Masivul Șistos Renan, Podișul Boemiei (și munții din jurul său), Podișul Lysa Gora, Podișul Dobrogei, Munții Ural

Areale montane pe structuri actuale de rift (I. Islanda)

B. Podișuri, dealuri și câmpii înalte (de eroziune)

Podișuri pe structuri hercinice ale Gondwanei: Podișul Iberic, Podișul Central-Francez

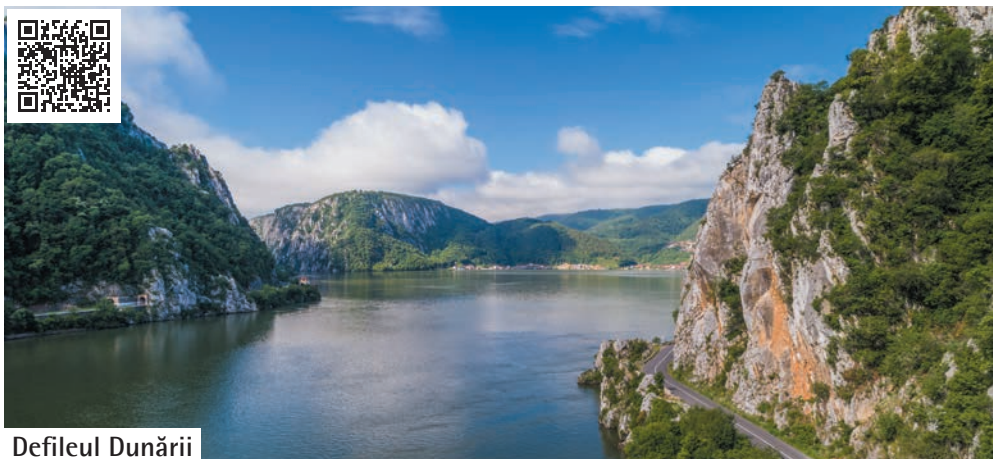
Podișuri, dealuri și câmpii de eroziune modelate pe strate sedimentare depuse pe un fundament foarte vechi: Câmpia Europei de Est, Podișul Podolic, Podișul Volgăi, Podișul Central Rus, Podișul Donețk etc.

C. Podișuri joase și câmpii de acumulare

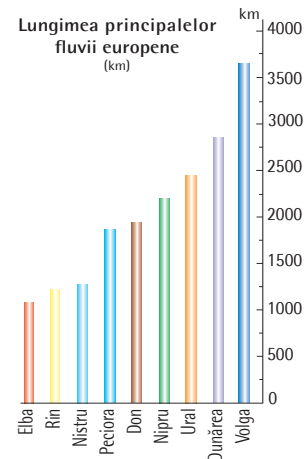
Podișuri și câmpii pe structuri foarte vechi modelate de glaciațiunea cuaternară: Câmpia finlandeză a lacurilor, podișurile Scandinaviei

Câmpii de acumulare și de eroziune pe structuri diferite: a. câmpii fluvio-glaciare: Câmpia Nord-Europeană; b. de acumulare fluvio-maritimă: Câmpia Panonică, Câmpia Română, Câmpia Padului, Câmpia Precaspică; c. câmpii de eroziune pe structuri vechi (Câmpia Europei de Est)

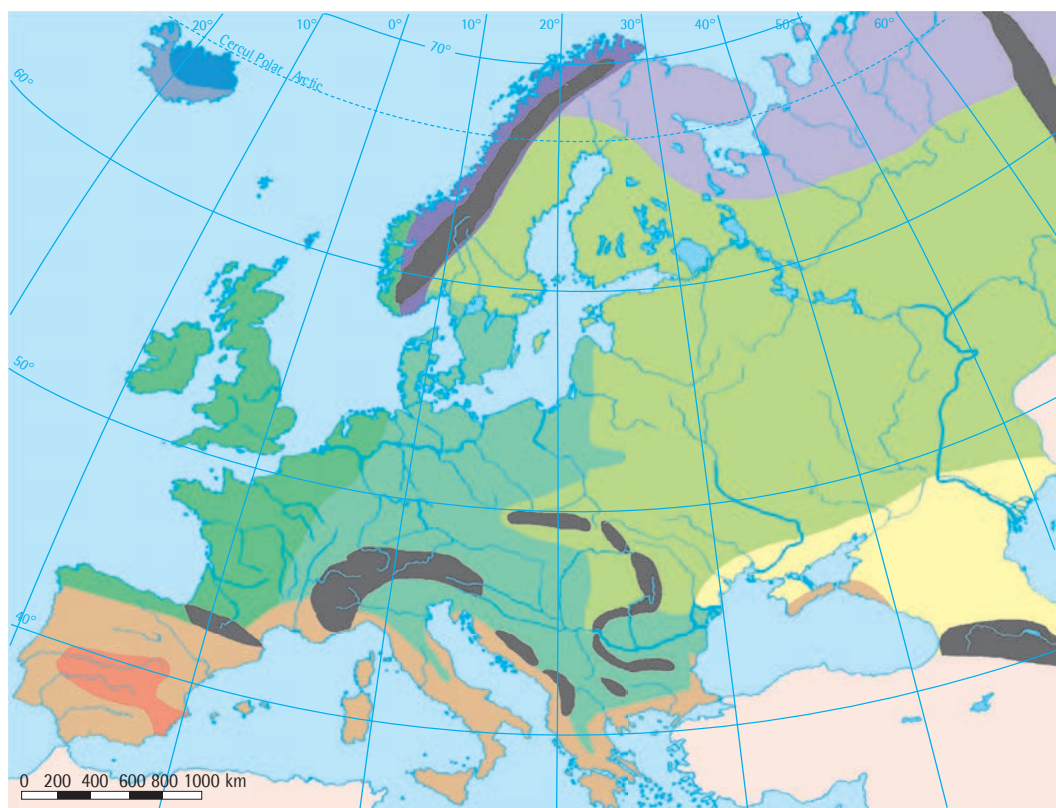
Europa – hidrografia (mări, golfuri, fluvii, râuri, lacuri)

Defileul Dunării

Europa – diferențieri climatice

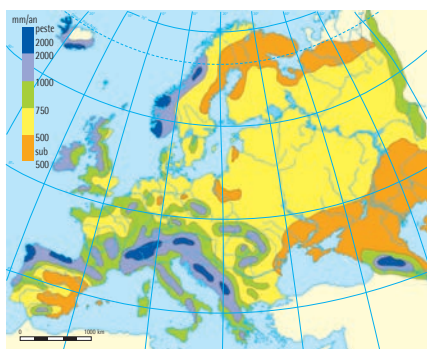

- A. Zona polară și subpolară**
 - Climat subpolar
 - Climat subpolar cu influență oceanică
- B. Zona boreală rece**
 - Climat boreal cu tendință oceanică
 - Climat boreal continental
- C. Zona temperată**
 - Climat temperat-oceanic
 - Climat de tranziție
 - Climat temperat-continental
 - Climat temperat de stepă cu precipitații moderate
- D. Zona subtropicală**
 - Climat mediteranean
 - Climat subtropical secetos
- E. Climat montan**
 - Climat montan

Europa – temperatura medie anuală

Europa – precipitații medii anuale

Europa – caracteristici ale tipurilor de climă (exemple)

Tip de climat	Temperatura (°C)			Precipitații (mm/an)	Specific al climei
	medie	ianuarie	iulie		
Subpolar	1°–2°	–8°	10°	500–750	vară scurtă
Subpolar oceanic	1°–2°	–2°...–6°	12°	>750	iarnă blândă
Boreal oceanic	5°–7°	–4°	15°	>2 000	influență oceanică
Boreal continental	2°–6°	–8°...–10°	15°	<500	vânturi polare
Temperat-oceanic	8°–12°	2°–6°	15°–17°	750–1 000	vânturi de vest
de tranziție	8°–10°	2°–4°	20°	500–1 000	tranziție N-S și V-E
Temperat-continental	5°–10°	–6°	18°–20°	500–750	extins și uniform
Temperat arid	15°–17°	–2°...–4°	20°–24°	sub 500	caldă și aridă
Mediteranean	15°–20°	10°–12°	22°–25°	500	caldă și aridă
Subtropical secetos	15°–20°	8°–10°	22°–25°	450	caldă și aridă
Montan	8°–2°	8°–10°	0°–12°	1 000–2 000	etajare verticală

Densitatea populației țărilor cu suprafețe mari (1–3 mil. km²) și foarte mari (3–10 mil. km²)

Țara	Densitatea populației (loc./km ²)
China	145
India	403
Indonezia	137
Kazahstan	7
Arabia Saudită	15
Mongolia	2
Iran	50

Densitatea populației țărilor cu întindere mijlocie-mică (0,2–0,01 mil. km²)

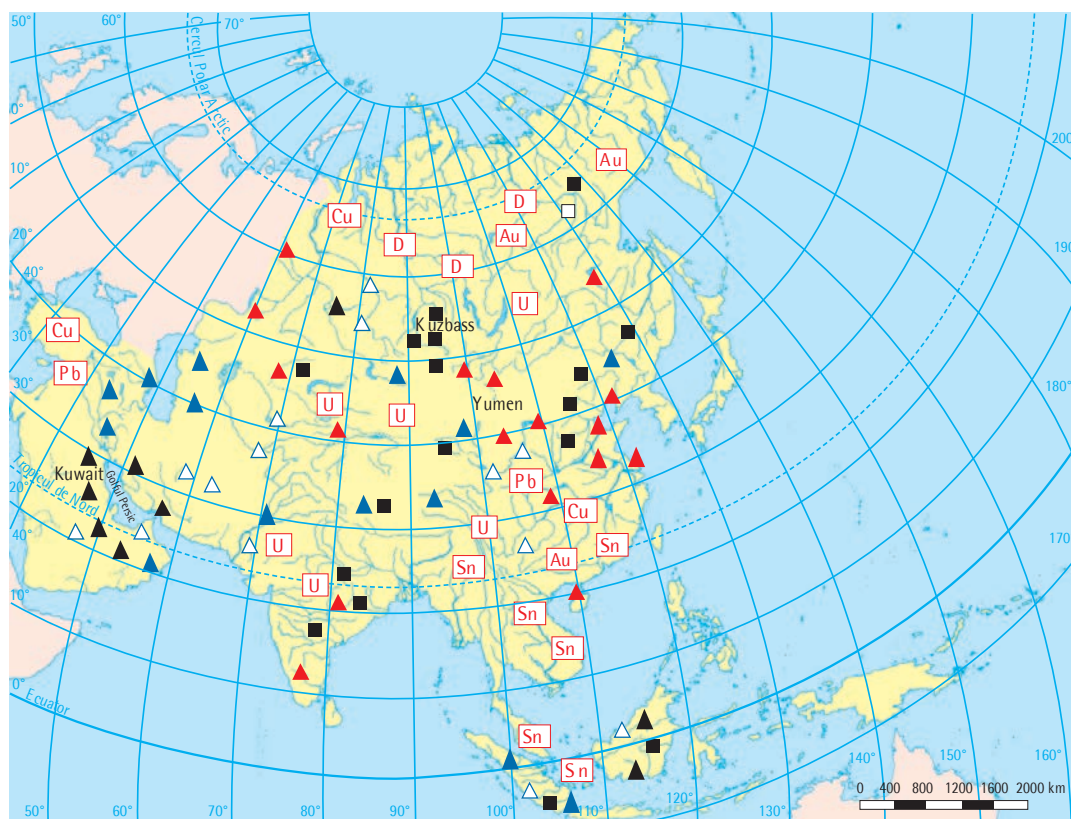
Țara	Densitatea populației (loc./km ²)
Coreea de Sud	511
Bangladesh	1 086
Liban	514
Nepal	197
Sri Lanka	327
Taiwan	651

Principalele aglomerații urbane

Orașul	Populația (loc.)
Shanghai	20 217 450
Beijing	19 520 000
Mumbai	18 394 900
Dhaka	17 598 000
Delhi	16 349 831
Karachi	14 910 352
Calcutta	14 057 991
Tokyo	13 724 000
Manila	12 877 253
Lahore	11 126 285
Guangzhou	10 641 408
Jakarta	10 374 200
Shenzen	10 357 938
Seul	10 010 000
Tianjin	9 290 000
Bangkok	8 750 600
Teheran	8 693 706
Chennai	8 653 521
Bandung	8 201 900

Asia – resurse ale scoarței terestre

- ▲ Petrol
- △ Gaze naturale
- Cărbuni superiori
- Cărbuni inferiori
- ▲ Minereuri de fier
- U Uraniu
- Au Aur
- Cu Cupru
- Pb Plumb
- D Diamante
- Sn Staniu

Taxonomia resurselor naturale

A. Resursele mediului natural

Resurse ale atmosferei: energie eoliană, radiație solară etc.

Resurse ale hidrosferei: hidroenergie (Chang Jiang, Angara), apă dulce

Resurse biotice: pășuni, păduri, pescuit oceanic etc.

Resurse de sol: tipuri diferite de soluri pentru agricultură

Condiții ale reliefului: terenuri orizontale, arabile și pentru locuire etc.

B. Resursele scoarței terestre

Resurse energetice:

- cărbuni (China, 45% din producția mondială)
- petrol (60% din producția mondială în jurul Golfului Persic)
- gaze naturale (40% din producția mondială: Iran, Qatar, China, Arabia Saudită, Federația Rusă)
- uraniu (Kazahstan, 40% din producția mondială, Uzbekistan)

Resurse minerale: (feroase și neferoase)

- minereu de fier (China, India, Iran, Kazahstan, Mongolia etc.)
- aur (China, Uzbekistan, Indonezia, Kazahstan)
- cupru (China, Indonezia, Kazahstan)
- plumb (China, India, Turcia, Iran)
- staniu (80% din producția mondială: China, Indonezia, Myanmar)

Substanțe nemetalifere: sare, potasiu, roci de construcție etc.

Petrol

Țara	Producție (mil. t) și loc mondial	
Federația Rusă (total)	527,7	1
Arabia Saudită	505,4	2
Irak	222,8	4
Iran	221,8	5

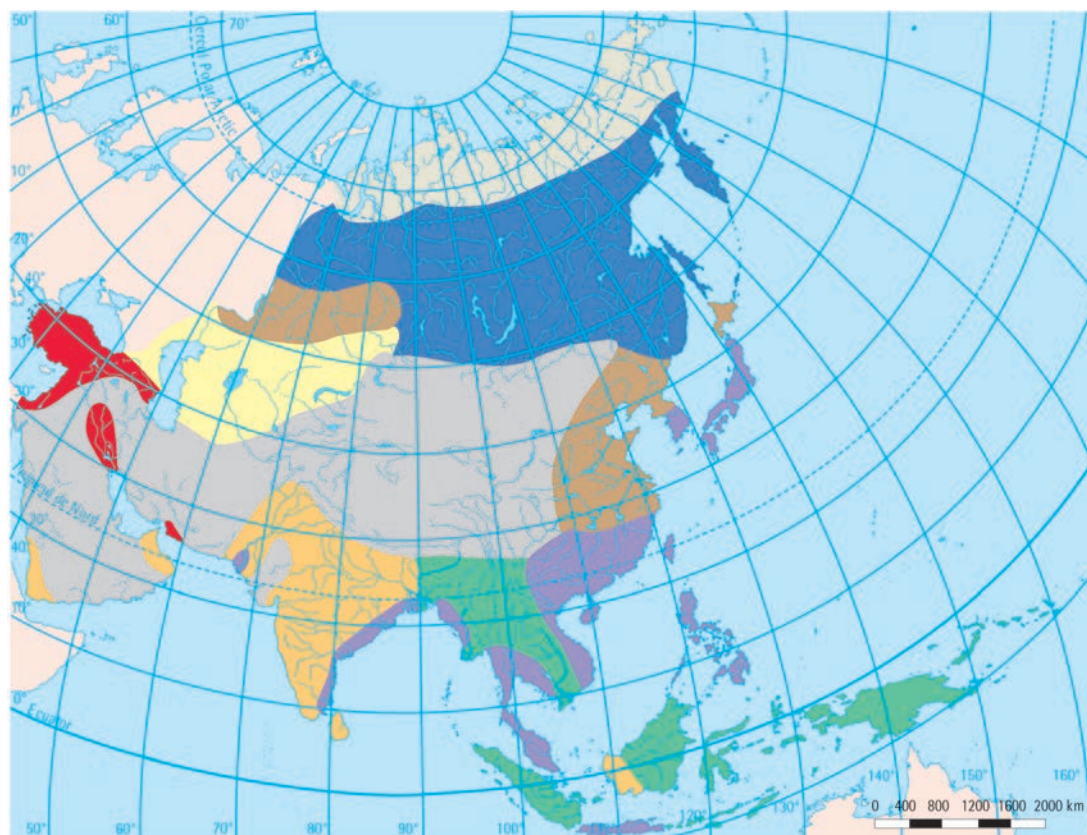
Gaze naturale

Țara	Producție (mil. t) și loc mondial	
Federația Rusă (total)	694,0	2
Iran	213,8	3
Qatar	169,1	5
China	141,7	6

Minereuri de fier

Țara	Producție (mil. t) și loc mondial	
China	340,0	3
India	190,0	4
Federația Rusă (total)	100,0	5
Kazahstan	34,0	11

Asia - modul de utilizare a terenurilor și tipuri de agricultură

- Pășuni și creșterea animalelor
- Păduri boreale
- Agricultură specializată
- Păduri tropicale
- Agricultură tropicală tradițională
- Pășunat și nomadism
- Culturi mediteraneene
- Culturi de orez (irigate)
- Regiuni fără agricultură (munți înalți și deșerturi)

Cultura plantelor

Produse agricole	Ponderea Asiei în producția mondială	Țări reprezentative (exemple) și locul în producția mondială
Orez	90%	China (loc 1), India (loc 2), Indonezia (loc 3), Bangladesh (loc 4), Vietnam (loc 5), Myanmar (loc 6)
Grâu	40%	China (loc 1), India (loc 2), Pakistan (loc 7), Turcia, Kazahstan, Iran
Porumb	32%	China (loc 2), India (loc 7), Indonezia (loc 8), Filipine
Bumbac	55%	China (loc 1), India (loc 2), Pakistan (loc 4), Uzbekistan (loc 6), Turcia, Siria
Trestie-de-zahăr	20%	India (loc 2), China (loc 3), Thailanda (loc 4), Pakistan (loc 5), Indonezia, Filipine
Cafea	20%	Vietnam (loc 2), Indonezia (loc 4), India (loc 7), Laos, China, Filipine
Cauciuc natural	80%	Thailanda (loc 1), Indonezia (loc 2), Vietnam, India, China, Malaysia, Filipine, Myanmar, Sri Lanka

Creșterea animalelor

Bovine (40% din totalul mondial)

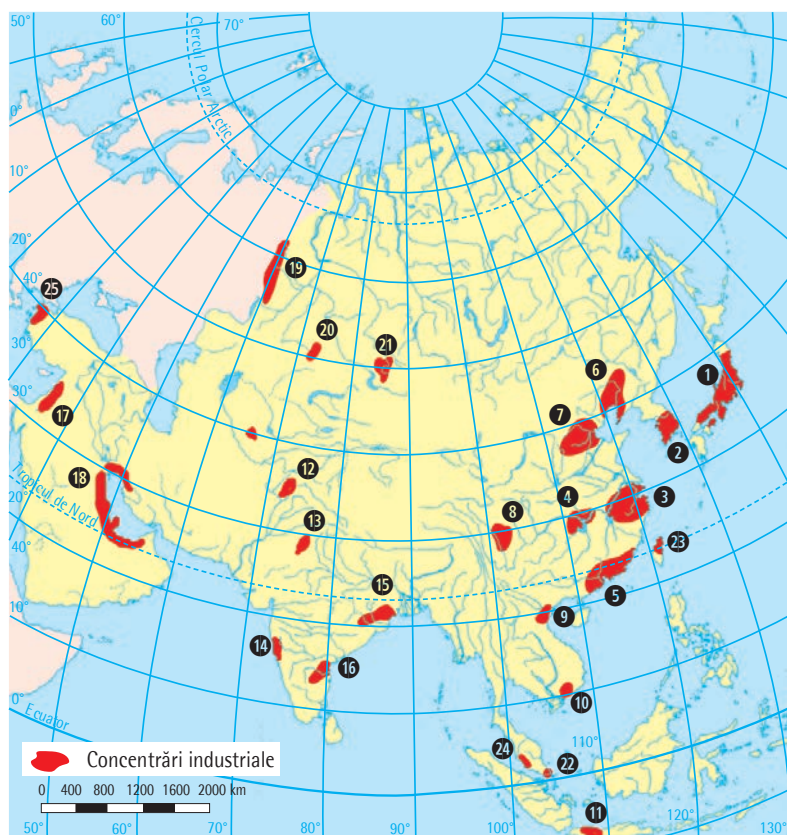
Țara	Capete (mil.)
India	298,3
China	108,1
Pakistan	79,4
Bangladesh	25,2
Myanmar	20,2

Ovine (40% din totalul mondial)

Țara	Capete (mil.)
China	162,0
India	63,0
Iran	45,0
Turcia	31,5
Pakistan	29,8

Specificul agricol al Asiei îl reprezintă cultura orezului, care, împreună cu activitățile pe care le presupune, poartă denumirea de *rizicultură*. De asemenea, Asia are producții foarte mari de bumbac, cauciuc natural și grâu. Creșterea producției agricole a celor mai populate țări (India și China) este superioară creșterii demografice.

Asia – regiuni industriale

- 1 Japonia Centrală și de Sud
- 2 Republica Coreea: Seul–Inchon, Busan
- 3 China de Est: Shanghai–Nanking
- 4 China Central-Estică: Changsha–Wuhan
- 5 China de Sud: Guangzhou–Shenzhen–Dongguan și Hong Kong
- 6 China de NE (Shenyang)
- 7 China metropolitană (Beijing–Tianjin)
- 8 China Centrală (Sichuan)
- 9 Vietnamul de Nord: Hanoi–Haiphong
- 10 Vietnamul de Sud: Mekong–Ho Chi Minh
- 11 Jawa: Jakarta–Surabaya
- 12 Pakistan: Lahore
- 13 India de Nord: Delhi
- 14 Mumbai
- 15 Bengalul de Vest
- 16 Chennai (Madras)
- 17 Israel
- 18 Golful Persic
- 19 Ural
- 20 Karaganda
- 21 Siberia de Sud
- 22 Singapore
- 23 Taiwan
- 24 Malaysia (Malacca)
- 25 Turcia de NV

Oțel (75% din totalul mondial)

Țara	Producție (t)	Loc mondial
China	831 730	1
Japonia	104 662	2
India	101 371	3
Coreea de Sud	71 030	6
Turcia	37 524	8
Taiwan	22 438	10
Iran	21 236	12
Vietnam	11 473	18

Automobile (65% din totalul mondial)

Țara	Producție (mil. buc)	Loc mondial
China	24,8	1
Japonia	8,4	2
India	3,9	4
Coreea de Sud	3,7	5
Iran	1,4	12
Turcia	1,1	15
Indonezia	1,0	17
Thailanda	0,8	18

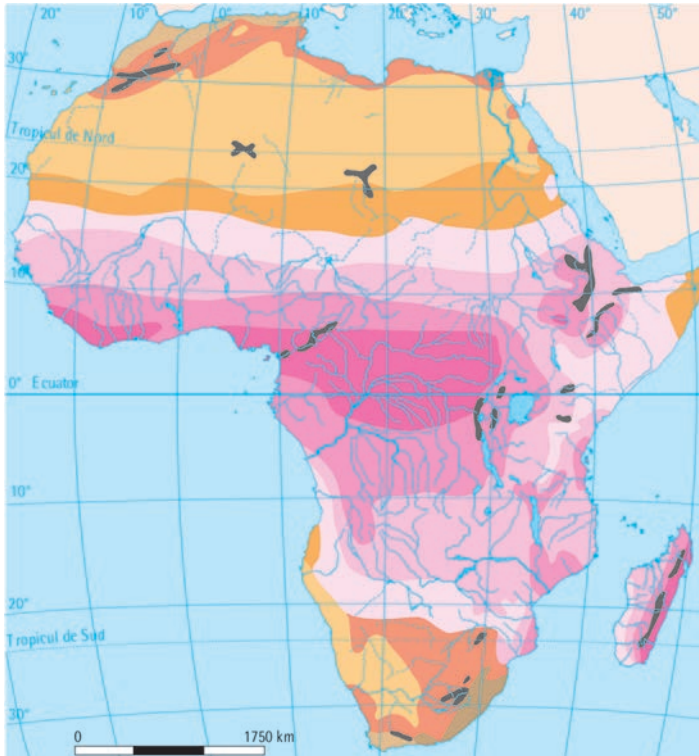
Aluminiu (75% din totalul mondial)

Țara	Producție (1 000 t)	Loc mondial
China	32 600	1
India	3 200	4
Emiratele Arabe Unite	2 600	5
Kazahstan	1 490	6
Bahrein	960	11
Arabia Saudită	840	13
Malaysia	760	15
Qatar	640	18

Energie electrică (60% din totalul mondial)

Țara	Producție (mld. kWh/an)	Loc mondial
China	5 586	1
India	1 294	3
Japonia	978	4
Coreea de Sud	518	10
Arabia Saudită	318	11
Iran	265	16
Turcia	249	17
Taiwan	241	18

Africa - zone, tipuri și nuanțe de climă

- Climat mediteranean
- Climat subtropical secetos cu vară foarte caldă și uscată și ploi slabe de iarnă (stepă)
- Climat subtropical constant cald și umed (savană)
- Climatul deșerturilor tropicale
- Climat intertropical cu umiditate și căldură permanente
- Climat montan
- Climat intertropical cu căldură constantă și ploi de iarnă
- Climat intertropical cu vară caldă și secetoasă, iarnă caldă și umedă
- Climat intertropical cu vară caldă și umedă, iarnă caldă și secetoasă
- Climat deșertic și semideșertic cu precipitații foarte reduse

Africa - hidrografia

Fluvii

Fluviu	Lungime (km)
Nil (cu Kagera)	6 680
Zair (Congo)	4 370
Niger	4 160
Zambezi	2 660
Orange	1 860
Limpopo	1 600
Senegal	1 430
Chari	1 400

Lacuri

Lac tectonic: L. Victoria

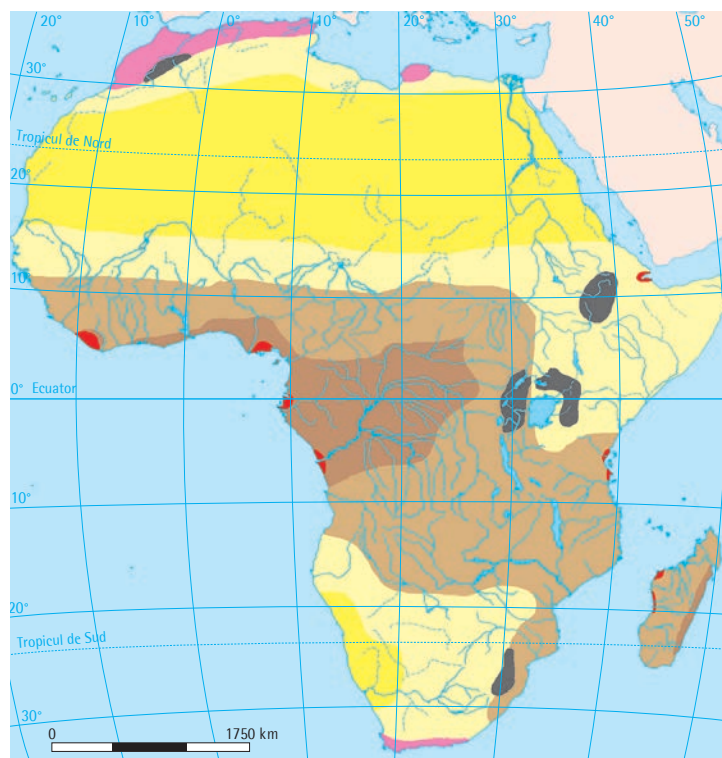
Lacuri de rift: Tanganika, Malawi, Turkana, Albert

Lacuri de depresiuni: L. Ciad (cu întindere sezonieră variabilă)

Lacuri hidroenergetice: L. Nasser (pe Nil), L. Volta (pe Volta), L. Kariba și L. Cabora Bassa (pe Zambezi)

Lacuri sărate de deșert: Șoturi (în Sahara)

Africa - harta vegetației

- Vegetație mediteraneeană
- Vegetație de semideșerturi
- Vegetație de deșerturi
- Savane și păduri rare
- Păduri ecuatoriale
- Mangrove
- Vegetația munților înalți

Fauna (exemple)

Zona de vegetație	Animale caracteristice
Păduri ecuatoriale	leopard, antilopă-de-pădure, gorilă, cimpanzeu, pavian, păsări, crocodil, hipopotam, elefant, rinocer
Savane	antilopă, zebra, girafă, rinocer, elefant, bivol-sălbatic, leu, leopard, crocodil, hipopotam, struț-african
Deșerturi	scorpion, șopârlă, șerpi, dromader

Africa - resurse și economie

- Aeroporturi
- Centre industriale
- Minereuri de fier
- Siderurgie
- Gaze naturale
- Petrol
- Rafinării
- Cărbuni superiori
- U Uraniu
- Sn Staniu
- W Wolfram
- D Diamante
- Ph Fosfați
- Cu Cupru
- Co Cobalt
- Au Aur

Africa are resurse energetice și minerale diversificate: **cărbuni** (Republica Africa de Sud), **gaze naturale** (Algeria), **petrol** (Nigeria, Angola), **minereuri de fier** (Republica Africa de Sud, Mauritania, Liberia), **uraniu** (Niger, Namibia, Malawi), **diamante** (Botswana, Angola, Republica Africa de Sud, R. D. Congo), **cupru** (R. D. Congo, Zambia), **bauxită** (Guinea, Ghana), **fosfați naturali** (Maroc, Senegal), **staniu**, **wolfram** etc.

Activitățile industriale (2% din totalul mondial) sunt inferioare potențialului natural și populației (16% din populația mondială).